Les comarques, possibles

El règim local i l'autonòmic s'ajusten

Julià GARCIA CANDAU

La llei de Bases del Règim Local que ha estat dictaminada per la Comissió d'Administracions Públiques i que entra en el plenari del congrés aquesta mateixa setmana presenta dues grans particularitats. D'una banda, restitueix la possibilitat de la comarcalització, amb la qual cosa el paper de les diputacions provincials perd valor. De l'altra, crea el nexe d'una certa dependència entre els organismes locals i les comunitats autònomes. Per dir-ho altrament, la llei de Bases ha estat acomodada a la realitat autonòmica.

La institucionalització de la comarca es pretengué que tingués un únic camí: els dels acords per majoria dels municipals. Gràcies al pacte entre Minoria Catalana i el PSOE, s'hi ha introduït una esmena transaccional mitjançant la qual es restableix el dret català, d'acord amb les seues tradicions per a l'administració comarcal i, per tant, el renaixement de les nou vegueries que existiren i que el govern de Felip V va enviar a l'ample bagul de les reivindicacions. Amb el pacte de catalanistes amb socialistes, s'ha concretat per a la comarcalització dues maneres d'accés, d'alguna manera semblants a les de l'autonomia. Només el catalans tenen un procés directe per llei del seu parlament per a establir les comarques i sense que cap d'aquestes puga oposar-s'hi. Per als catalans l'avantatge descansa en el fet que ni tan

La comarcalització del País Valencià, una tasca necessària / Publimapa

sols cal donar audiència a les diputacions, en el cas que una comarca ocupe municipis que ara pertanyen a províncies diferents.

La resta de les comunitats autònomes, d'acord amb els seus estatuts, podrien crear comarques o altres entitats que agrupen altres municipis «les característiques dels quals determinen interessos comuns necessitats d'una gestió pròpia o que demanen la prestació de serveis de l'esmentat àmbit». El punt dos del mateix article contempla la possibilitat que la iniciativa de la creació de la comarca partesca dels mateixos municipis, però estableix que «en qualsevol cas, no podrà crear-se la comarca si s'hi oposen expressament les dues cinquenes parts dels municipis que haurien d'agrupar-s'hi, sempre que, en aquest cas, els esementats municipis representen almenys la meitat del cens electoral del territori corresponent.

Per a les lleis de les comunitats, queda reservada la determinació de l'àmbit territorial de les comarques, la composició i el funcionament dels seus òrgans de govern, que seran representatius dels municipis que agrupen.

Un diputat socialista valencià intentà pactar que s'introduís el mateix caràcter d'excepcionalitat per a la Comunitat Regional del País de l'Antic Regne, però la seua petició no fou escoltada. Per una vegada, un representant del nostre poble es prengué la molèstia d'intentar que pel forat obert pels catalanistes entràssem nosaltres. Però em tem que el seu esforç, segurament quasi personal, hagué de resultar absolutament inútil. No només per la resposta negativa, sinó perquè, una vegada més, tot allò que no siga prèviament beneït pels homes del Grau no té perspectives de futur. Clar és que, inclús en allò que naix de la bona voluntat d'alguns homes de la Generalitat, tampoc no tenim massa èxit. Només cal preguntar-se què s'ha fet de les protestes de Segundo Bru respecte a l'aplicació de la LOFCA. En aquests temes, sempre ens queda l'esperança que ens incloguen en el *chorus* de la ira bascos i catalans.

Però, això sí, per a la comarcalització també hem quedat ancorats en la via del 143. Això és: quasi com si ens governassen Abril Martorell i Monsonís.